

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
факультет математики, фізики, комп'ютерних наук і технологій
кафедра технологічної освіти, економіки і безпеки життєдіяльності**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
_____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2020 р.

**ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
з композиції кольорознавства
для вступу на ОС магістра
за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Додаткове вступне випробування
*На основі ступеня бакалавра, ступеня магістра
та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста,
здобутих за іншими спеціальностями***

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного випробування з композиції і кольорознавства розрахована на осіб з СВО бакалавра, магістра, ОКРспеціаліста і передбачає визначення сформованості теоретичних знань та практично зорієнтованих умінь з композиції і кольорознавства, творчих здібностей у галузі образотворчого та декоративного мистецтва.

Метою вступного випробування є виявлення рівня теоретичних знань з композиції і кольорознавства образотворчих видів мистецтв. Завданням вступного випробування з композиції є перевірка у абітурієнтів рівня мистецької підготовки та творчих здібностей; знань основних законів композиції та кольору, як виражального засобу створення композиції; прийомів побудови композиції з образотворчих видів мистецтв тощо.

Програма вступного випробування передбачає співбесіду, що включає в себе перевірку знань, володіння професійним понятійним апаратом й професійними компетенціями (подається перелік теоретичних питань).

Результати вступного випробування для вступників, які вступають на основі СВО бакалавра, спеціаліста, магістра оцінюються за 200-бальною шкалою.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Загальні питання з композиції і кольорознавства.

1. Дати означення слово «композиція». Розвиток композиції в Стародавньому Єгипті, Греції, Римі.
2. В яких сферах людської діяльності вивчається поняття «композиція»? Композиційні прийоми в період Середньовіччя та Відродження.
3. Охарактеризувати композиційні закони виробів декоративно-прикладного мистецтва.
4. Які Вам відомі жанри композиції живопису? Ренесанс в Україні.
5. Дайте визначення поняття «сюжетна композиція». Еволюція композиційних схем XVII- XIX ст.
6. Назвіть види композиції творів образотворчого мистецтва.
7. Охарактеризуйте кольорові асоціації, кольоровий синкретизм. Просторові якості кольору.
8. Особливості кольорової аналітичної характеристики стародавніх та сучасних живописних творів мистецтва (образно-асоціативні композиції та абстрактний живопис).
9. Особливості монохромного живопису китайського мистецтва та виразні засоби контрасту і насиченості та світлотіньових нюансів одного кольору в композиції.
10. Охарактеризуйте повітряну перспективу та ілюзію просторової глибини

в живописі пейзажного жанру.

11. Особливості дослідження художників-імпресіоністів просторових та оптичних ефектів кольору, поєднання контрастів доповнювальних кольорів, холодних і теплих у живописних творах пуантелістів.

12. Охарактеризуйте оптичне зміщення кольорів (оп-арт), виявлення емоційної природи кольору у поєднанні з формою в абстрактному живописі та сучасних течіях і живописних напрямів в образотворчому мистецтві та дизайні.

13. Розкрийте символіку кольору, кольорову гармонію та виявлення колориту національної культури декоративно-прикладного мистецтва різних країн та епох.

14. Охарактеризуйте основні пропорції, як один із найважливіших засобів гармонізації композиції.

15. Назвіть способи зображення формальної композиції. Композиційні прийоми нових течій XIX-XX ст.

16. Перелічіть головні закони композиції творів мистецтва.

17. Назвіть композиційні засоби виразності творів декоративно-прикладного мистецтва. Вплив конфігурації форми на її властивості на пластичне рішення композиції.

18. Що таке асиметрія? Наведіть приклади.

19. Що означає поняття «статика» в композиції творів мистецтва?

20. Хто ввів термін «Золотий перетин»?

21. Охарактеризуйте реалістичний спосіб зображення формальної композиції. Іконичний спосіб. Геометричний спосіб. Асоціативний спосіб. Символічний спосіб. Абстрактний спосіб зображення. Точкове зображення.

22. Охарактеризуйте поняття «ритму» в композиції творів мистецтва.

23. Як ви розумієте колір як явище культури, специфіки українського мистецтва та національного колориту декоративно-прикладного мистецтва.

24. Перерахуйте основні види симетрії творів декоративного мистецтва.

25. Особливості сприймання картинної площини та загальні принципи організації композиційної рівноваги на площині.

26. Назвіть тип орнаментальної композиції, в якій поєднується геометричний і рослинний орнамент.

27. Охарактеризуйте поняття комбінаторики.

28. Дайте визначення композиціям, побудованим за певним типом кольорових поєднань.

29. Назвіть типи полярних та багатокольорових композицій.

30. Розкрийте суть емоційних асоціацій колористичної композиції творів мистецтва.

31. Перелічіть різні техніки в формуванні асоціативного мислення композиції.

32. Ким були закладені основи сучасної науки про колір.
33. Яка кольорова гармонія будується на різних співвідношеннях одного кольору?
34. Розкрийте психологічний вплив кольору на свідомість людини.
35. Охарактеризуйте поняття стилізації в композиції творів мистецтва.
36. Охарактеризуйте тектоніку, як важливий елемент архітектурної композиції.
37. Що відноситься до засобів композиційного формотворення творів декоративного мистецтва ?
38. Охарактеризуйте значення текстури та фактури творів мистецтва.
39. Поняття статичності та динаміки в композиції творів мистецтва.
40. Що таке акцент в композиції інтер'єру.
41. Дайте визначення поняттям «насиченість», «світлість», «контраст» в композиції творів мистецтва.
42. Назвіть композиційні особливості створення цілісного інтер'єру в дизайні середовища.
43. Дайте визначення композиційному центру. Наведіть приклади.
44. Якими художніми засобами можна виділити композиційний центр?
45. Перелічіть якості хаотичної композиції.
46. Особливості композиційної структури орнаментів. Назвіть види орнаментів в композиції творів декоративно-прикладного мистецтва.
47. Охарактеризуйте колір, як головний засіб художньої виразності в композиції костюма.
48. Гармонійна система кольорового кола В.М. Шугаєва і можливості його практичного використання.
49. Характеристики видів та типів композиції. Моноцентрична композиція. Поліцентрична композиція. Статична і динамічна. Симетрична і асиметрична композиції.
50. Застосування кольору в формуванні образу інтер'єру, різного за функціональним значенням і емоційним рішенням.
51. Охарактеризуйте формальні засоби композиції. Пропорції та формат. Композиційний масштаб. Контраст. Ньюанс. Феномен кольору.
52. Особливості використання кольору та сучасний погляд на кольорові явища в культурі інформаційно-комунікаційних технологій.
53. Охарактеризуйте форму і колір в мистецтві та комп'ютерній графіці (локальний та зумовлений колір, відображення та поглинання кольору та виявлення матеріальності предметів).
54. Особливості природи кольору (фізичні та хімічні основи), світло як причин виникнення кольору, природні кольорові явища, колір світла та співставлення з кольорами пігменту (фарб).
55. Розкрийте оптичне, механічне, просторове змішування кольорів та способи змішування фарб.

56. Охарактеризуйте колір і форму. Сприйняття кольору. Контраст.
57. Охарактеризуйте класифікацію кольорових гармоній.
58. Охарактеризуйте різновиди систематизації та принципи побудови відомих кольорових систем та способи відбору гармонійних кольорових сполучень.
59. Розкрийте поняття формальної та абстрактної композиції.
60. Розкрийте науково-теоретичні основи розвитку сприйняття і передачі кольору в реалістичному живописі.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Бали	Критерії оцінювання
167 – 200 балів (відмінно)	Виставляється абітурієнтам, які сформулювали свідомі, правильні, повні відповіді на всі поставлені запитання, точно формує означення й правила композиції і кольорознавства. Під час формулювання відповіді абітурієнт застосовує творчий підхід, самостійне залучення знань, отриманих з додаткової літератури. Вступнику притаманні точність у викладенні матеріалу, висока культура мовлення, вільне користування термінологією, вміння застосувати знання на практиці. Абітурієнт має глибокі знання з композиції і кольорознавства, має загальний високий рівень грамотності, високу ерудицію.
134 – 166 балів (добре)	Абітурієнт демонструє необхідний рівень знань з композиції і кольорознавства, вміє грамотно його викласти, не допускає істотних помилок у формулюванні відповідей на запитання, вільно оперує матеріалом з композиції і кольорознавства, знає наукову й довідкову літературу з композиції і кольорознавства. Проте знання абітурієнтів мають характер обмеженості, не виявляється рівень творчого володіння матеріалом, немає достатньої самостійності в аргументації відповідей. Вступник глибоко й свідомо розуміє матеріал, але нечітко формулює правила, допускає недоліки, які може самостійно виправити. Культура мови висока.
100 – 133 балів (задовільно)	Абітурієнт демонструє низький рівень якості знань з композиції і кольорознавства, дає неповні відповіді на всі поставлені запитання. Вступник виявляє знання правил побудови композиції твору, демонструє певну самостійність у викладенні матеріалу, проте робить це поверхнево із застосуванням певних штампів у відповідях, висновки сформульовані вузько. Має обмежені знання фактичного

	матеріалу, допускає суттєві неточності в формулюваннях, допускає помилки у відповідях, неправильно формулює те чи інше положення, після вказівок і зауважень викладача частину помилок і недоліків не може самостійно виправити. Культура письмового та усного мовлення, точність викладення мають певні вади, хоча і є мінімально достатніми.
менше 100 балів (недостатньо)	Абітурієнт зовсім не розуміє задач екзаменаційного завдання, не володіє матеріалом з композиції і кольорознавства, допускає істотні помилки у формулюванні відповідей на запитання або формально відповідає на окремі запитання, на деякі запитання не дає відповіді, йому важко відповісти на додаткові запитання.

Список рекомендованої літератури:

1. Антонович Є.А., Щерба М.А., Шпильчак В.А. [та ін]. Збірник практикумів з художньо-графічних дисциплін / навч. посіб. Ч.1.: – Івано-Франківськ : Прикарпатський університет, 1995. 152 с.
2. Визер В. Система цвета в живописи. ЗАО Издательский дом Питер, 2004. 192с.
3. Волкотруб И.Т. Основы художественного конструирования: учебник. Київ : Вища шк, 1988. 191 с.
4. Власов В.Г. Иллюстрированный художественный словарь. СПб. : Икар, 1993. 218 с.
5. Григорян Е.А. Основы композиции в прикладной графике: учебно-методическое пособие. Ереван: Республиканский учебно-методический кабинет, 1986. 36 с.
6. Грашин А.А. Методология дизайн-проектирования элементов предметной среды. Дизайн унифицированных объектов: Учеб., пособие. Москва: Архитектура-С, 2004. 232 с
7. Голубева О.Л. Основы композиции. М. : Изобраз. искусство, 2001. 120 с.
8. Даниленко В.Я. Дизайн: підручник. Харків: ХДАДМ, 2003. 320 с.
9. Довідник абітурієнта / уклад. : В.П. Бабак, М.С. Кулик, І.О. Ластівка та ін. Київ: НАУ, 2007. 260 с.
10. Зайцев А. Наука о цвете и живопись. М.: Искусство, 1986. 158с.
11. Калініченко О.В. Практикум з композиції. Ч.1.: посіб. Київ : НАУ, 2006. 104
12. Калініченко О.В. Програма навчальної дисципліни «Композиція» для підготовчих курсів вищих навчальних закладів. Київ : НАУ, 2007. 32 с.
12. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основы образотворческой грамоты: навч. посіб. Київ: Вища шк., 2002. 190 с.
13. Кандинский В. Точка и линия на плоскости. СПб. : Азбука, 2001. 209 с.

14. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навч.-метод. посіб. Х.: ХДАДМ, 2003. 256 с.
15. Кулебакин Г.И. Рисунок и основы композиции : Учебник для СПТУ. Москва : Высш. шк., 1988. 128 с.
16. Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: підручник. Київ : Кондор, 2007. 492 с.
17. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навчально- методичний посібник. Харків: Арт-Родник, 2006. 120 с.
18. Максименко О.А. Дизайн и дети: учеб.-метод. пособ. Николаев: Евро-пресс, 2000. 160 с.
19. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: навч. посіб. Київ : Каравела, 2004. 304 с.
20. Миронова Л.Н. Цветоведение. Минск : Высшая школа, 1984. 286 с.
21. Ніколаєва Т.В. Тектоніка формоутворення костюма: навч. посіб. Київ : Арістей, 2005. 224 с.
22. Основы архитектурной композиции и проектирования. / под общ. ред. А.А. Тица. Київ : Вища шк., 1976. 256 с.
23. Панксенов Г.И. Живопись, цвет, изображение: учебное пособие. Москва : Академия, 2007. 144 с.
24. Стасюк Н.Г., Киселева Т.Ю., Орлова И.Г. Основы архитектурной композиции. Учебное пособие. Москва : Архитектура-С, 2004. 96 с.
25. Устин В.Б. Композиция в дизайне. Методические основы композиционно-художественного формообразования в дизайнерском творчестве: учебное пособие. Москва : Астрель, 2006. 239 с.
26. Учебник дизайна. Композиция, методика, практика. Москва : АСТ: Астрель, 2009. 254, [2] с.: ил.
27. Чернышев О.В. Формальная композиция. Минск: Харвест, 1999. 308 с.
28. Шаповал Н.Г. Прикладна теорія архітектурної композиції: Навч. посібник. Київ : КНУБА. 2000. 372 с.
29. Шорохов Е.В. Композиция. Москва : Просвещение, 1986. 228 с.
30. Яблонский В.А. Преподавание предметов «Рисунок» и «Основы композиции»: Москва : Высш. шк., 1989. 78 с.
31. Яремків М.М. Композиція: творчі основи зображення: навч. посіб. Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. 112 с.
32. Визер В. Система цвета в живописи.- ЗАО Издательский дом Питер, 2004.-192с.
33. Зайцев А. Наука о цвете и живопись.- М.: Искусство, 1986.-158с .
34. Иттен Й. Цвет в живописи.- М.: Д.Аронов, 2004.-96с.
35. Миронова Л.Н. Цветоведение.- Минск: Высшая школа, 1984.-286с.
36. Серов Н.В. Светоцветовая терапия. Смысл и значение цвета: информация — цвет — интеллект. — СПб.: Речь, 2001.
37. Печенюк Т. Кольорознавство. – К.: Грані-Т, 2009. – 192 с.

38. Найдено О. Орнамент українського народного розпису: витoki, традиції, еволюція. – К.: Наукова думка, 1989. – 162 с.

39. Селівачов М. Українська народна орнаментика XIX-XX ст. (іконографія, номінація, стилістика, типологія). Дис. док. мистецтвознавства. К.: вид-во НАН України, 1996. – 421 с.

40. Все о технике: Цвет. – АРТ-РОДНИК, 2002. – 144 с.

41. Претте М.К. Как понимать искусство: Живопись. Скульптура. Архитектура. История, эпохи и стили / Мария Карла Претте, Альфонсо Де Джорджис: Пер. с итал. – М., 2002. – 432 с.

42. Юрьев Ф.И. Цвет в искусстве книги. – К.: Издательское объединение "Вища школа", 1987. – 248 с.

Інформаційні ресурси:

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>